

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

ES 1/01-46

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. augusta 2001 v konaní o ústavnej sťažnosti M. R., bytom I., začatom na základe oznámenia zástupcu vlády Slovenskej republiky podľa § 75 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov takto

r o z h o d o l :

Konanie o ústavnej sťažnosti **z a s t a v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 15. januára 2001 doručené oznámenie zástupcu Slovenskej republiky pred Európskym súdom pre ľudské práva JUDr. P. V. „o prijateľnosti sťažnosti podanej na Európsky súd pre ľudské práva“ na základe § 75 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). K oznámeniu zástupcu Slovenskej republiky pred Európskym súdom pre ľudské práva bolo priložené

rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva o prijateľnosti sťažnosti slovenskej štátnej občianky M. R. (sťažnosť č. 46843/99), v ktorej namietala prietahy v označených súdnych konaniach pred Okresným súdom v Považskej Bystrici a Okresným súdom v Trenčíne, a tým porušenie svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Na základe ďalšieho oznámenia zástupcu Slovenskej republiky pred Európskym súdom pre ľudské práva z 27. marca 2001 (č. 2236/2001-A/287) sťažnosti prijaté Európskym súdom pre ľudské práva „bude ústavnému súdu oznamovať zástupca Slovenskej republiky v konaní pred Európskym súdom pre ľudské práva. Tento spôsob bol dohodnutý výmenou listov medzi ministrom spravodlivosti a predsedom Ústavného súdu Slovenskej republiky“. V súlade s § 75 ods. 2 zákona o ústavnom súde v prípade, že vláda Slovenskej republiky (jej zástupca) ústavný súd upovedomí o tom, že Európsky súd pre ľudské práva prijal na ďalšie konanie sťažnosť od ktoréhokoľvek jednotlivca, mimovládnej organizácie alebo skupiny osôb, tento začne konať podľa tretej časti druhej hlavy šiesteho oddielu zákona o ústavnom súde, pričom oznámenie vlády sa podľa § 75 ods. 3 zákona o ústavnom súde považuje za ústavnú sťažnosť, ktorá sa prijala na ďalšie konanie.

II.

V konaní o tejto ústavnej sťažnosti ústavný súd vychádzal predovšetkým z toho, že (a v plnom súlade so svojou doterajšou judikatúrou) ako výklad, tak aj uplatňovanie ústavných či zákonných predpisov súvisiacich s jeho rozhodovacou činnosťou sa musí uskutočňovať v súlade s platnými medzinárodnými záväzkami Slovenskej republiky a súčasne ústavne súladným spôsobom (PL. ÚS 15/98, PL. ÚS 17/00, I. ÚS 37/95, II. ÚS 62/99). Z tejto zásady neexistuje v praxi ústavného súdu výnimka, ani pokiaľ ide o výklad a uplatnenie ustanovení zákona o ústavnom súde (vrátane jeho § 75).

Slovenská republika sa s účinnosťou od 1. januára 1993 stala zmluvnou stranou Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení jeho dodatkových protokolov (ďalej len „Dohovor“), čl. 34 ktorého zavádza medzinárodné súdne konanie o porušení niektorého z práv zaručených Dohovorom pred Európskym súdom pre ľudské práva. Dohovor zavádzajúci toto medzinárodné súdne konanie o ochrane ľudských práv

prítom rešpektuje zásady už stabilizované v medzinárodnom práve ľudských práv, medzi ktoré patrí subsidiarita jeho použitia (vo vzťahu k vnútroštátnym konaniam, ktoré pri ochrane ľudských práv zohrávajú primárnu úlohu), ako aj zásada vylučujúca konkurenciu rôznych jurisdikcií pri ochrane niektorého z práv alebo slobôd upravených medzinárodnými dohovormi o ľudských právach. Súbežné konanie o ochrane práva alebo slobody, ktoré je predmetom úpravy medzinárodnej zmluvy, ako pred vnútroštátnym orgánom, tak aj pred medzinárodným súdnym či iným orgánom Dohovor vylučuje tak, že ako nevyhnutnú procesnú podmienku samotného začatia konania o sťažnosti požaduje predošlé vyčerpanie „všetkých vnútroštátnych prostriedkov nápravy podľa všeobecne uznávaných pravidiel medzinárodného práva“ (čl. 35 ods. 1). Až po tom, čo jednotlivec takéto vnútroštátne právne prostriedky nápravy vyčerpal (a nebol pri ochrane svojho práva úspešný), môže začať medzinárodné súdne alebo iné konanie na ochranu ľudských práv a základných slobôd.

Uvedeným zásadám, ktorými sa riadi medzinárodné súdne konanie o ochrane ľudských práv pred Európskym súdom pre ľudské práva, zodpovedá taký výklad a uplatňovanie zákona o ústavnom súde, ktorým sa zabezpečí ich rešpektovanie. Inak by totiž mohol vyvstať problém „konkurujúcich si“ a súbežne prebiehajúcich vnútroštátnych a medzinárodných konaní (jurisdikcií) na ochranu základných práv alebo slobôd, ktoré však medzinárodné právo ľudských práv nepozná, a preto ani neupravuje. Ústavný súd už vo veci sp. zn. ES 3/01 rozhodol, že „Začatie konania pred ústavným súdom o predmete individuálnej sťažnosti, ktorú európsky súd vyhlásil za prijateľnú, vytvára nebezpečenstvo konfliktu medzi systémom ochrany podľa dohovoru založenom na zásade subsidiárnej aplikácie medzinárodného práva vo vzťahu k vnútroštátnemu právu premietnutej aj do pravidla predchádzajúceho vyčerpania všetkých vnútroštátnych prostriedkov nápravy podľa čl. 35 ods. 1 dohovoru a vnútroštátnou ochranou ústavnosti a v konečnom dôsledku neprispieva k posilneniu ochrany ľudských práv a základných slobôd priznaných ústavou alebo dohovorom a jeho protokolmi. Vzťah ústavného súdu k európskemu súdu je založený na del'be funkcií na základe princípu vzájomnej spolupráce, a nie konkurencie oboch súdnych orgánov“.

Podľa názoru ústavného súdu uvedené ale nevylučuje, aby konanie o ochrane ľudských práv pred ním nemohlo tvoriť súčasť vnútroštátnych právnych prostriedkov nápravy, vyčerpanie ktorých sa požaduje ako podmienka začatia konania pred súdom, alebo ako súčasť tých opatrení, ktorými Slovenská republika bude reagovať na rozsudok súdu, že došlo k porušeniu niektorého z práv garantovaných Dohovorom.

Pokiaľ ide o výklad a uplatňovanie zákona o ústavnom súde v konaní o ústavnej sťažnosti podľa § 75 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavne súladným spôsobom, ústavný súd už vo veci sp. zn. I. ÚS 3/01 uviedol, že „ako konanie o ústavnej sťažnosti, tak aj konanie o podnete boli takým typom konania, v ktorom sa zabezpečovala ochrana základných práv a slobôd zaručených ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach, ak dotknutá fyzická alebo právnická osoba sama namietala ich porušenie“, pričom ani zo súčasného znenia Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) „nemožno vyvodiť iný záver o subjektoch, ktoré sú oprávnené podať ústavnú sťažnosť, než ten, ktorý platil podľa ústavy v doterajšom znení“. Ústavný súd v tejto súvislosti preto zohľadnil, že konanie o ústavnej sťažnosti podľa § 75 ods. 3 zákona o ústavnom súde sa začína na základe oznámenia vlády Slovenskej republiky, a nie samotnej osoby (subjektu), k údajnému porušeniu základného práva alebo slobody ktorej malo dôjsť.

Berúc do úvahy, že ústavný súd vykladá a používa ustanovenia ústavných a zákonných predpisov týkajúcich sa jeho rozhodovacej činnosti v súlade s medzinárodnými záväzkami Slovenskej republiky, ako aj spôsobom súladným s ústavou, bolo preto potrebné rozhodnúť o zastavení ďalšieho konania o ústavnej sťažnosti M. R. začatého na základe oznámenia vlády Slovenskej republiky z 25. júna 2001 podľa § 75 ods. 2 zákona o ústavnom súde.